

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 6 NOIEMBRIE 1979¹

**Openbaar Ministerie
împotriva lui
Joseph Danis și alții**

(Cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare formulată de Hof van Cassatie din Belgia)

„Blocarea prețurilor agricole”

Cauzele conexate C-16/79 – C-20/79

În cauzele conexate C-16/79 – C-20/79,

având ca obiect cereri adresate Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Hof van Cassatie (Curtea de Casație) din Belgia, pentru pronunțarea, în litigiile pendinte în fața acestei instanțe, între

Openbaar Ministerie

și

JOSEPH DANIS (Cauza 16/79)

EDWARD DEPRE (Cauza 17/79)

GERARD INGELBRECHT (Cauza 18/79)

WALTHER VAN DE RYSE (Cauza 19/79)

ROBRECHT HUYS (Cauza 20/79)

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea dispozițiilor comunitare referitoare la libera circulație a mărfurilor în vederea unei decizii cu privire la compatibilitatea, cu aceste dispoziții a unui program național de declarare a creșterii prețurilor produselor,

CURTEA,

compusă din H. Kutscher, președinte, A. O’Keeffe și A. Touffait, președinți de cameră, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco, judecători,

avocat general: H. Mayras

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Prin Hotărârea din 9 ianuarie 1979, primită la grefa Curții la 2 februarie 1979, Hof van

¹Limba de procedură: olandeza.

Cassatie din Belgia a adresat Curții, în Cauza 16/79, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare privind interpretarea articolului 30 din Tratatul CEE. Deoarece o întrebare identică a fost adresată Curții prin hotărâri cu aceeași dată de către aceeași instanță națională în cauzele 17/79, 18/79, 19/79 și 20/79, este necesar ca toate aceste cauze să fie conexe în scopul pronunțării hotărârii. Aceste întrebări au fost ridicate în timpul urmăririlor penale în fața autorității judiciare belgiene de către Openbaar Ministerie împotriva pârâților în acțiunea principală, producători sau comercianți de furaje, care sunt acuzați că au mărit prețurile de vânzare în mai multe reprize, între 1 septembrie 1972 și 4 aprilie 1973, fără a informa în prealabil Ministerul Afacerilor Economice în condițiile prevăzute prin Decretul ministerial belgian din 22 decembrie 1971 (Belgisch Staatsblad din 28 decembrie 1971).

2 Decretul ministerial din 22 decembrie 1971 prevede la articolul 1 alineatul (1) că „Producătorii și importatorii sunt obligați să informeze Ministerul Afacerilor Economice, ...cel târziu cu două luni înainte de aplicare, orice creștere de prețuri pe care își propun să o aplice pe piața belgiană pentru toate produsele, substanțele, alimentele sau mărfurile și pentru toate prestațiile”. În temeiul articolului 4 din același decret, termenul de două luni este întrerupt dacă autoritățile competente constată că declarația de creștere nu conține toate informațiile solicitate. În acest caz, termenul de așteptare începe de la data primirii informațiilor suplimentare. În cele din urmă, articolul 5 dispune că ministrul afacerilor economice poate informa întreprinderea declarantă, înainte de expirarea termenului de așteptare „că creșterea declarată nu poate fi aplicată total sau parțial pe o perioadă cel mult de șase luni ...”.

3 Pârâții din acțiunea principală au susținut, printre altele, că obligația de declarare prevăzută în decretul ministerial în cauză constituie, ținând cont în special de termenele care însoțesc această declarație și de posibilitatea ca autoritățile competente să întârzie aplicarea totală sau parțială a creșterii prețurilor, o măsură cu efect echivalent restricțiilor cantitative, interzisă, prin urmare, de articolul 30 din Tratatul CEE.

4 În vederea pronunțării cu privire la acest subiect, Hof van Cassatie din Belgia a adresat Curții de Justiție, în fiecare cauză, următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 30 din tratat se interpretează în sensul că interzicerea măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative la import vizează, de asemenea, reglementările conținute în Decretul ministerial din 22 decembrie 1971 care impune fiecărui producător sau importator obligația de a declara cel târziu cu două luni înainte de aplicare, orice creștere de prețuri pe care își propun să o aplice pe piața belgiană pentru toate produsele, substanțele, alimentele sau mărfurile și pentru toate prestațiile în măsura în care aceste reglementări:

- (a) aceasta nu fac distincție între produsele importate și produsele neimportate;
- (b) conferă ministrului competența de a împiedica repercusiunea presiunii imediate a creșterilor prețurilor produselor importate sau, cel puțin, de a o întârzia dincolo de limitele acceptabile;
- (c) în special în ceea ce privește o întreprindere precum cea condusă de reclamant, adică o fabrică de furaje, acestea cauzează în mod necesar o astfel de întârziere ca urmare a procedurilor administrative prescrise?”

5 Articolul 30 din tratat interzice, în cadrul comerțului între statele membre, orice măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative. În scopul acestei interdicții este suficient ca măsurile în cauză să poată împiedica, direct sau indirect, în mod real sau potențial,

schimburile comerciale între statele membre.

6 Rezultă din indicațiile furnizate de instanța națională că întrebarea adresată are ca obiect să stabilească dacă interzicerea măsurilor cu efect echivalent unei restricții cantitative vizează în egală măsură o reglementare națională care, nefăcând distincție între produsele importate și neimportate, cauzează în mod necesar, din cauza procedurilor administrative pe care le implică, întârzierea dincolo de limitele acceptabile, în special în cazul producătorilor de furaje, repercusiunea creșterilor prețurilor produselor importate. O reglementare națională de acest gen, chiar dacă se limitează la a prevedea obligația pentru producător sau importator de a „declara”, înainte de aplicare, creșterile de preț planificate, echivalează cu o măsură de blocare a prețurilor, prețurile practicate de producător înainte de declarația acestuia fiind, în fapt, blocate cel puțin pe parcursul întregii perioade de așteptare.

7 În cazul în care un regim de blocare a prețurilor aplicabil fără deosebire produselor naționale și importate nu constituie o măsură cu efect echivalent cu o restricție cantitativă, poate, totuși, să aibă un astfel de efect în cazul în care prețurile se situează la un nivel la care vânzarea de produse importate devine fie imposibilă, fie mai dificilă decât cea a produselor naționale. Acesta este în special cazul unui regim național care, excluzând repercusiunea asupra prețurilor de vânzare a creșterii produselor importate, blochează prețurile la un nivel atât de scăzut încât – ținând seama de situația generală a produselor importate în comparație cu cea a produselor naționale – operatorii care doresc să importe produsele vizate în statul membru în cauză nu pot să facă acest lucru decât în pierdere, însă, având în vedere nivelul prețurilor blocate ale produselor naționale, sunt obligați să acorde prioritate celor din urmă.

8 Cu toate că aceste considerații furnizează deja elementele de interpretare solicitate de instanța națională în cea ce privește articolul 30 din tratat, este totuși necesar, totuși, pentru a furniza acestei instanțe toate elementele de interpretare utile, să se precizeze că aprecierea compatibilității măsurilor naționale de control al prețurilor, în cazul produselor supuse unei organizări comune a piețelor agricole, se efectuează în primul rând cu privire la această organizare. În fapt, astfel cum a afirmat Curtea în jurisprudența sa – Hotărârea din 23 ianuarie 1975 (Galli, Cauza 31/74, Rec., p. 47), Hotărârile din 26 februarie 1976 (Tasca, Cauza 65/75 și Sadam Cauzele 88 - 90/75, Rec., p. 291 și p. 323), Hotărârea din 29 iunie 1978 (Dechmann, Cauza 154/77, Rec., p. 1573) și Hotărârea din 12 iulie 1979 (Grosoli, Cauza 223/78) – în domeniile reglementate printr-o organizare comună a piețelor, cu atât mai mult atunci când această organizare se bazează pe un regim comun de prețuri, statele membre nu mai pot să intervină, prin dispoziții naționale adoptate unilateral, în mecanismul formării de prețuri astfel cum rezultă din organizarea comună. Prin această jurisprudență, s-a precizat că dispozițiile unui regulament agricol comunitar care comportă un regim de prețuri care se aplică etapelor de producție și de comercializare en gros a produselor vizate prin reglementarea pieței în cauză lasă intactă competența statelor membre — fără a aduce atingere altor dispoziții din tratat — de a adopta măsuri unilaterale în ceea ce privește formarea prețurilor în etapele comerțului cu amănuntul și de consum, cu condiția ca acestea să nu pună în pericol obiectivele sau funcționarea organizării comune a piețelor în cauză, în special a regimului de prețuri.

9 În prezenta cauză, rezultă din dosar că produsele cu privire la care a fost ridicată o întrebare legată de interpretarea dreptului comunitar de către instanța națională sunt furaje care au, conform indicațiilor furnizate de către intimații din acțiunea principală în cursul prezentei proceduri, un conținut ridicat de cereale. Având în vedere compoziția, aceste produse constituie, deci, „hrană pentru animale” în sensul articolului 1 litera (d) din Regulamentul nr. 120/67 al Consiliului din 13 iunie 1967 privind organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor (JO 1967, Nr. 117, p. 2269) și sunt, prin urmare, reglementate prin această

organizare comună. Astfel cum a indicat deja Curtea (Hotărârea din 23 ianuarie 1975, Galli, Cauza 31/74, Rec., p. 47), organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor stabilită prin Regulamentul nr. 120/67 are ca scop realizarea unei piețe unice a cerealelor pentru Comunitate, supusă unei gestiuni comune și prevede, în acest scop, un sistem de norme și un cadru de organizare în care un loc central îl ocupă „un regim de prețuri” aplicabil în etapele de producție și de comerț en gros. O reglementare națională a controlului prețurilor aplicată produselor supuse reglementării unei astfel de organizări comune a piețelor și comportând un blocaj al prețurilor atât în etapele de producție, cât și de comerț en gros intervine într-un domeniu reglementat de această organizare și este, prin urmare, incompatibilă cu organizarea menționată, în măsura în care, aplicându-se prețurilor în etapele ulterioare ale distribuției, aceasta, conform aprecierii instanței naționale, pune în pericol obiectivele sau funcționarea acestei organizări.

10 Prin urmare, este necesar să se răspundă că o reglementare națională de control al prețurilor, precum cea vizată de instanța națională, constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import, interzisă prin articolul 30 din Tratatul CEE, în măsura în care aceasta face comercializarea produselor importate dintr-un alt stat membru fie imposibilă, fie mai dificilă decât cea a produselor naționale sau aceasta are ca efect favorizarea comercializării produselor naționale în detrimentul produselor importate. O astfel de reglementare națională este, de altfel, incompatibilă cu organizarea comună a piețelor instituită, în sectorul cerealelor, prin Regulamentul nr. 120/67 al Consiliului din 13 iunie 1967, în măsura în care se aplică pentru prețurile produselor vizate în acest regulament în etapele de producție și de comercializare en gros. Mai mult decât atât, aceasta este incompatibilă cu organizarea menționată în măsura în care, aplicându-se în etapele ulterioare ale distribuției, aceasta, conform aprecierii instanței naționale, pune în pericol obiectivele sau funcționarea acestei organizări.

Cu privire la cheltuielile de judecată

11 Cheltuielile efectuate de către guvernul belgian, Guvernul Regatului Unit și Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea adresată de Hof van Cassatie din Belgia prin Hotărârile din 9 ianuarie 1979, hotărăște:

O reglementare națională de control al prețurilor, precum cea vizată de instanța națională, constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import, interzisă prin articolul 30 din Tratatul CEE, în măsura în care aceasta face comercializarea produselor importate dintr-un alt stat membru fie imposibilă, fie mai dificilă decât cea a produselor naționale sau aceasta are ca efect favorizarea comercializării produselor naționale în detrimentul produselor importate. O astfel de reglementare națională este, de altfel, incompatibilă cu organizarea comună a piețelor instituită, în sectorul cerealelor, prin Regulamentul nr. 120/67 al Consiliului din 13 iunie 1967, în măsura în care se aplică pentru prețurile produselor vizate în acest regulament în etapele de producție și de comercializare en gros. Mai mult decât atât, aceasta este incompatibilă cu organizarea menționată în măsura în care, aplicându-se în etapele

ulterioare ale distribuției, aceasta, conform aprecierii instanței naționale, pune în pericol obiectivele sau funcționarea acestei organizări.

Kutscher

O'Keeffe

Touffait

Mertens de Wilmars

Pescatore

Mackenzie Stuart

Bosco

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 6 noiembrie 1979.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher